

1) Ἀλληγορικός, παραβολικός, οὐχὶ σαφὴς ἔνθ' ἀν.: *Λόγια ἀναγυριστικά* Ρέθυμν. *Ἐλεγα κάμμιτ' ἀναγυριστικὴ μαντινάδα* ἸΚονδυλάκ. ἔνθ' ἀν. || Ἄσμ.

Δίμουρα μ' ἀγαλῆάζουσον γαί ψεύτικα μ' ἐφίλειες
κι ἀναγυριστικά 'σανε τὰ λόγια ποῦ μοῦ 'μίλειες
(*δίμουρα* = διπρόσωπα) Ρέθυμν. Ἡ σημ. καὶ ἐν Στάθῃ ἔνθ' ἀν. «ἀμὲ μὰ δὲν ἐγροίκησα τ' ἀνεγυριστικά σου, | μὰ τὴ ρεσπότη, δάσκαλε, σὰν ἔπρεπε ἡ διδά σου». 2) Τὸ οὐδ. τοῦ πληθ. ἀναγυριστικά τά, ἡ ἀμοιβή διὰ τὸ γύρισμα παλαιῶν ἐνδυμάτων *Λεξ. Δημητρ.* Συνών. *γυριστικά* (ἰδ. *γυριστικός*). Πβ. ἀναγυρίζω Β 1.

ἀνάγυρος ὁ, (I) Κρήτ. Λευκ. Στερελλ. (Λαμ.) Χίος κ. ἄ. ἀνάγιουρος Πελοπν. (Μάν.) ἀνάυρος Κέρκ. (Ἀργυροῦδ.) ἀλάυρος Κάρπ. ἀνόγυρος Χίος ἀλόγυρος Ἴων. (Σμύρν.) Κεφαλλ. Πάρ. Σῦρ. Χίος — Κορ. Ἄτ. 4, 8.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ οὐσ. γῦρος.

1) Δρόμος κυκλοειδὴς καὶ μὴ κατ' εὐθείαν φέρων, περίοδος, λοξοδρομία ἔνθ' ἀν.: *Ἐκαμα μεγάλ' ἀνάγυρ' ὥστε νὰ 'ρθω Κρήτ. Γὰ νὰ 'ρθῃς 'ς τ' ἀδέλι μὴ βὰς τὸ δρόμο, παρὰ νὰ περάσῃς ἀπὸ τὸ παράστρατο, ἀπὸν δὲν εἶν' ἀνάγυρος αὐτόθι. Κάμαμε ἓνα ἀλόγυρο γιὰ νὰ τὸ 'βρωμε Σῦρ. Ἐκαν' ἐν' ἀνάυρο κ' ἐγύριζ' ἀπ' ἄλλη σιράτα 'ς τὸ σπῖτι Ἀργυροῦδ. Συνών. ἀπόγυρος. 2) Σύμπραξις πολλῶν πρὸς ἐργασίαν ἀπαιτοῦσαν πολλὰς χεῖρας Κρήτ.: Ἀνάγυρο θέλει αὐτὴ ἡ δουλειά.*

ἀνάγυρος ὁ, (II) Δλημάδ. Δασικ. βλάστ. Ἑλλάδ. 84 ἀρούνος Σύμ. ἀρούνας Σύμ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀνάγυρος. Ὁ τύπ. ἀρόϋνος ἐκ τοῦ *ἀνόϋρος κατ' ἀντιμετάθεσιν τῶν φθόγγων ν καὶ ρ. Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,432, Ἀκαδ. Ἀναγν. (1915) 3,75 καὶ ΒΦάβην ἐν Ἀθηνᾶ 45 (1933) 370 κέξ.

Τὸ φυτὸν ἀνάγυρις ἢ δύσοσμος (*anagyris foetida*) τῆς τάξεως τῶν ἐλλεβοκάρπων (*rapillionaceae*) φυτὸν δηλητηριώδες καὶ δύσοσμον. Συνών. ἀζωγυρῆς, ἀζωγύρι, ἀζώγυρος, ἀναγυρῆς, ἀναγύρι, βρομοκλάρι, βρομοξυλιά. [**]

ἀνάγω ἀμάρτ. ἀνάγον Λέσβ. ἀνάζω Ζάκ. Πελοπν. (Καρδαμ. Λακων. Μάν. Ὀλυμπ.) Μετοχ. ἀναοῦσα Πελοπν. (Καρδαμ. Λακων. Μάν.) — (Ἀθηνᾶ 37 (1925) 184) ἡναοῦσα Πάρ.

Τὸ ἀρχ. ἀνάγω = ἐγείρω, σηκώνω. Διὰ τὸν καταβιβασμὸν τοῦ τόνου εἰς τὴν μετοχ. ἀναοῦσα ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,121.

Α) Μετβ. 1) Ἐγείρω, ὑψώνω τὴν χεῖρα ἀπειλητικῶς Πελοπν. (Μάν. Ὀλυμπ.): *Ἀναξε τὸ χέρι σου καὶ βλέπουμε!* (ἀπειλή πρὸς τὸν ἀπειλοῦντα ὅτι θὰ κτυπήσῃ) Μάν. Καὶ κατὰ παράλειψιν τοῦ ἀντικ.: *Σὲ ποῖον νομίζεις ὅτι ἀνάξεις; εἶναι κοντὸ τὸ χέρι σου νὰ βαρέσῃ ἐμένα!* Ὀλυμπ. *Ἀναξε νὰ τὸνε βαρῇ μὲ τὸ ξύλο Μάν. Ἀπάνω π' ἀναξε γιὰ νὰ μὲ βαρέσῃ τοῦ χώνω δγὸ γουστουκῆς Ὀλυμπ. Σὺ ν' ἀνάξῃς κ' ἐκείνη νὰ κροῦῃ ἢ νὰ βαρῇ (φρ. ἀστεία λεγομένη ὑπὸ τοῦ πενθεροῦ πρὸς τὸν γαμβρόν, ὅταν τοῦ παραδίδῃ τὴν νύμφην) Μάν. Πβ. ἀναξερβίζω. β) Προσποιοῦμαι ὅτι θὰ χτυπήσω, ἀπειλῶ Πελοπν. (Μάν.): *Ἀνάζω τὸ σκυλλί μὲ τὸ ξύλο. 2)* Μετακινῶ τι πρὸς τὰ ἐμπρὸς Πελοπν. (Μάν.): *Ἀνάζω τὸ σύνορο. 3)* Αὐξάνω, μεγαλύνω τι Πελοπν. (Μάν.): *Θὰ ἀνάζω τὸ σπῖτι μου.**

Β) Ἀμτβ. 1) Προσπαθῶ νὰ σηκωθῶ Πελοπν. (Μάν.): *Τί ἀνάξεις τόσες φορὲς καὶ δὲ σηκώνεσαι; 2)* Κινοῦμαι, παρέχω σημεῖα ζωῆς Ζάκ. Λέσβ. Πελοπν. (Μάν.): *Δὲν ἀνάξει Μάν. Οὔτε μιλεῖ οὔτε ἀνάξει Ζάκ. || Φρ. Ψ'χὴ δὲν*

ἀνάξ' (οὐδεὶς φαίνεται) Λέσβ. Συνών. *σαλεύω. 3)* Ὑπερβάλλω εἰς ἀγώνισμα, ὑπερτερῶ Πελοπν. (Καρδαμ. Λακων. Μάν.): *Ξαναπήδηξα κι ἀναξα ἓνα χνάρι Λακων. Ρίχνω τὸ λιθάρι καὶ σιγὰ σιγὰ ἀνάζω αὐτόθι. 4)* Αὐξάνομαι Πελοπν. (Μάν.): *Ἡ μέρα ἀπὸ τ' ἀγι - Ἀντροῦς ἀνάξει. Τὰ πρόβατα ἀνάζουν* (παράγουν περισσότερην ποσότητα γάλακτος).

Ἡ μετοχ. ὡς οὐσ. 1) Πηγὴ (ὡς ἀνάγουσα τὸ ὕδωρ, ἀναβρύνουσα) Πάρ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀναβάλλουσα. 2) Ἀνωφέρεια, ἐν τῇ μεταφ. φρ.: *Ὁ ἄρρωστος πάει πότε τὴν ἀναοῦσα καὶ πότε τὴν καταοῦσα* (πότε καλυτερεύει, πότε χειροτερεύει. Συνών. φρ. *πάει πότε τὸν ἀνήφορο, πότε τὸν κατήφορο*) Πελοπν. (Καρδαμ.)

ἀναγωγή ἡ, Καππ. (Σιλ.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀναγωγή, ὅπερ παρὰ τοῖς μεταγν. ἐδήλου καὶ τὴν τῶν φυτῶν περιποίησιν.

Ἀγωγή, παίδευσιν.

ἀνάγωγος ἐπίθ. λόγ. σύνηθ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀνάγωγος = ἀτίθασος, ἀδάμαστος.

Ὁ ἐστερημένος ἀγωγῆς, ὁ κακῶς ἀνατεθραμμένος: Ἀνάγωγος ἄνθρωπος. Ἀνάγωγο κορίτσι - παιδί. Ἡ σημ. καὶ μεταγν.

ἀναγωνιάζω ἀμάρτ. ἀναωνιάζω Κάρπ. ἀνω-
νιάζω Κάρπ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. γωνιάζω.

Ὁργώνω τὸν ἀγρὸν διαγωνίως. Συνών. ἀνακεφαλίζω.

ἀναγώνισμα τό, ἀμάρτ. ἀναώνισμα Κάρπ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναγωνιάζω.

Τὸ διαγώνιον ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ: *Ἡ τέχνη τοῦ ζευγᾶ εἶναι τ' ἀναώνισμα. Συνών. ἀνακεφαλίσμα.*

ἀναδακκώνω ἀμάρτ. ἀνεδακώνω Μύκ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. δακκώνω.

Δάκνω: *Ἀνεδακώνω τὰ χεῖλή μ'.*

ἀναδακρύζω Ἀθην. Αἴγιν. Κάρπ. Ρόδ. — ΚΚρυ-
στάλλ. Ἔργα 2,128 ΓΒλαχογιάνν. Μεγάλ. χρόν. 119
— Λεξ. Δεῆκ Δημητρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. δακρύζω.

Δακρύω ἔνθ' ἀν.: *Ὁ ξένος ἀναστέναξε βαθῆ, καὶ εἶπε κι ἀναδάκρυσε ΓΒλαχογιάνν. ἔνθ' ἀν. || Παροιμ. Ἀφοῦ 'ποκλάψαν οἱ γραιῆς, ἀναδάκρυσε κ' ἡ χήρα* (ἐπὶ τῶν παρακαίρως πρᾶττόντων τι) Κάρπ. || Ἄσμ.

Γῆς καὶ περιθαλάσσια κλαίω κι ἀναδακρύζω Ἀθην.

Σύρνει ἡ κόρη τὸ νερὸ καὶ μάτια δὲν κοιτάζει, 'ς τοῖς τριαντατέσσερες σικλῆς κινᾷ κι ἀναδακρύζει Ρόδ.

Σήκωσε ἡ γραιὰ τὴ ρόκκα, | χαμωγέλασε τ' ἀγώρι, ἀναδάκρυσεν ἡ κόρη

Λεξ. Δημητρ. Συνών. ἀναδακρυώνω.

ἀναδάκρυσμα τό, Λεξ. Δεῆκ

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναδακρύζω.

Τὸ νὰ δακρύζῃ τις, δάκρυσμα.

ἀναδακρυώνω Κρήτ. Κάρπ. — (Νεοελλ. Ἀνάλ. Παρνασσ. 1,144) ἀναδακρυώνου Θράκ. (Αἴν.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. δακρυώνω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Μπεργαδ. Ἀπόκοπ. στ. 267 (ἐκδ. ἘLegrand Biblioth. grecq. vulg. 2,107) «μ' ἓνα ὀμμάτιν νὰ γελᾷ, μ' ἄλλον ἀναδακρυώνει» (διορθωτέον: ἄλλο ν' ἀναδακρυώνει).

